

Numer. 49.

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTE DNIA 20. CZERWCA ROKU 1778.

Z Warſzawy dnia 20. Czerwca. Król Jmość P. N. Mił: z letniey Rezydencyi ſwoiey *Łazienek*, w dzień *Bożego Ciała* przybywſzy tu, znaydowałſię na Nabożeńſtwie w Kollegiacie *S. Jana* y na Proceſſyi zzwykłą Uroczyſtością przez Rynek tuteyſzy około południa odprawioney; podczas którey, niosł *Nayświętſzy Sakrament* ſam Paſterz Naſz Jmość Xiądz *Młodzieiowſki* Biſkup *Poznańſki* y *Warſzawſki*, Kanclerz W. Kor:

Wyſzedł iuż *Uniwerſał* na Seymiki Przed-Seymowe Poſelſkie, w naſtępuiących słowach.

STANISŁAW AUGUST....

„ Wſzem w obec &c: Jeſt „ ſłodką dla nas KROLA „ POLAKA w tym Narodzie *Polſkim* wychowanego, y z pośrzodka Jego wolnemi głoſami na „ Tronie oſadzonego powinnością mieć zawſze przed oczami, „ y na pamięci Prawa y Uſtawy „ Narodowe.

„ Na tych zachowanie y Exekucyą, bacznością z Radą przy „ Boku Naſzym Nieuſtaiącą, od „ czaſu Seymu przeſzłego zaięci „ ku przypadaiącemu Ordynaryinemu Seymowi w tym Roku „ myśl obracaiąc: rzeczą Naſzą „ być ſądziemy tym *Uniwerſałem* „ Naſzym donieść Zacnym Woiewództwom, Ziemiom y Powiatom, że za mieyſce temu Seymowi naznaczamy Miaſto Naſze

„ Rezydencyonalne *Warſzawę*, y
„ gdy przez *Sancitum* Konfedera-
„ cyi Generalney w czaſie oſtatnie-
„ go Seymu Moc Konſtytucyi Sey-
„ mowey maiące w tych ſłowach:
„ *Konfederacya Generalna Oboyga*
„ *Narodow pod Pierwſzeńſtwem*
„ *Nas KROLA: gdy zbieżenie ſię*
„ *w ieden dzień Seymikow Deputa-*
„ *ckich, y Poſelſkich było przyczy*
„ *ną w Roku teraźnieyſzym ró-*
„ *żnych inwolucyi, mieć chcemy, y*
„ *poſtanawiamy, że gdy z wiadomo-*
„ *ścią Rady Nieuſtaiącey Uniwer-*
„ *ſały wychodzić będą na pier-*
„ *wſzy Seym Ordynaryiny, też o-*
„ *znaczyły termin Seymikom*
„ *przed-Seymowym według dawne-*
„ *go zwyczaiu w pierwſzy ponie-*
„ *działek po w Niebowzięciu Nay-*
„ *świętſzey Panny; a termin za-*
„ *częcia Seymu w pierwſzy Ponie-*
„ *działek po Swiętym Michale.*
„ *W Warſzawie die 31. Octobris*
„ *1776.* Seymom Ordynaryi-
„ nym Termin dawnieyſzy,
„ to ieſt: pierwſzy Poniedziałek po
„ Swiętym *Michale*, a Seymikom
„ Poſelſkim w pierwſzy Ponie-
„ działek po w *Niebowzięciu Nay-*
„ *świętſzey Maryi Panny* ieſt przy-
„ wrócony; więc że zaczęcie Sey-
„ mu dzień V. Października przy
„ Alternacie Laſki na Prowincyą
„ W. X. *Lit:*, a Seymikom Poſel-
„ ſkim dzień XVII. Sierpnia przy-
„ pada, oznaymuiemy. Że Stan
„ Rzeczypoſpolitey ieſt dobrze
„ zacnym Woiewództwom, Zie-
„ miom y Powiatom znaiomy, y
„ czego do dobrego rządu nie do-
„ ſtaie, czego do iednania winney
„ tak Sławnemu niegdyś Króle-
„ ſtwu w *Europie* konſyderacyi po-
„ trzeba, ztąd ieſt, że *tractanda* na
„ tym Seymie tu nie przekładamy,
„ lecz gdy Zacne Woiewództwa,
„ Ziemie y Powiaty do Funkcyi
„ Poſelſkich Mężów Obywatel-
„ ſtwem dobrym znakomitych, y
„ od przywiązania do prywatnych
„ intereſów dalekich, a ſamo
„ uſzczęśliwienie Oyczyzny przed
„ Oczami maiących, z pomiędzy
„ ſiebie wybiorą; z temi będzie
„ Nam miło łączyć ſtarania Kró-
„ lewſkie w zaradzaniu iak nay-
„ pożyteczniey o Rzeczypoſpoli-
„ tey. Tym czaſem ſpokoynego
„ obrad Seymikowych, y wſzyſt-
„ kiego od Pana Boga dobra Za-
„ cnym Woiewództwom, Zie-
„ miom y Powiatom życząc: ten
„ *Uniwerſał* Naſz, aby do wiado-
„ mości publiczney przyſzedł, po
„ Grodach, Parafiach y mieyſcach
„ zwyczaynych publikować zale-
„ camy. „

Jmść Pan Auguſt *Otto*, Rey-
ment-Felczer Gwardyi Ko-
ronney, ogłoſzoną dawniey w
tuteyſzey Gazecie ſwą do za
ſzczepienia oſpy zdatność y o-
chotę, w ſkutku teraz w Domu
ſwoim tuteyſzym przy Koſza-
rach zoſtaiącym ſzczęśliwie
pokazał: naprzód na trzech

JchMość Panach *Giedroyciach* Cześnikowieach *Wilcińskich* od Jmci Xiędza Biskupa *Zmudzkiego* oddanych; tudzież na Jmci Panu *Szweykowskim* Sędzicu *Bracławskim;* naostatek na synie pewnego żołnierza od Gwardyi Pieszey Koronney.

Z Londynu dnia 29. Maia. Dziś Propozycyą, od J. Pana *Saville* na stronę *Katolików Rzymskich* podaną, po trzeci raz w *Izbie Wyższey* czytano, y iuż ią *Izbie Niższey* do uchwały odniesiono. Przez tę, Ustawy przeciw *Katolikom* Roku 11. y 12. panowania *Wilhelma III.* wydane, zniesione są; mianowicie w Artykułach następuiących: „ Już odtąd, żaden *Katolicki* Biskup, Kapłan, y *Jezuita*, sądowego „ nie dozna prześladowania „ II. Wolno będzie wszystkim „ tey Wiary osobom, w *Anglii* y Prowincyach do „ niey należących, mieć Szkoły swoie, y młodzi naukę y „ wychowanie dawać spólne „ w teyże Wierze; za co dotąd wiecznym karano więzieniem III. *Katolicy* odtąd „ będą mogli Fortuny y tak „ Lenne iak dziedziczne Dobra dziedziczyć prawem „ starszeństwa; ani ich młodsze *Protestańskie* linie y bracia, od tego nie odeprą. „ IV. Także Dobra, Dziedzictwa, y Lenności, kupować y posiadać *Katolikom* „ nie bronno będzie. V. Dotąd Wyrokiem Prawnym „ nie odebrane *Katolikom* takowe possessye, przy nich „ zostać się maią, tak iakoby „ Wyrok dawny Parlamentu „ im przeciwny względem ich, „ nie był wydany. „ Dodano ten warunek, żeby *Katolicy* w 6. miesięcy po ogłoszeniu tego Dekretu, przysięgę wierności ku J. K. Mci wykonali.

Z Monachium dnia 20. Maia. Zdaie się, że Xiąże Jmć Elektor iuż tego lata w *Nymphenburgu* rezydować nie myśli. Onegday sławne miasto menniczne (*Münzstadt*) oglądał Xiąże Jmć y w takim ie nalazł porządku, że co tydzień 300,000. Złotych monety srebrney w nim wybitych być może. Stany Nasze Kraiowe na extraordynaryine obrady zwołane, onegdayszego dnia pierwszą Sessyą swoię złożyły.

Z Bawaryi dnia 24. Maja. Dotąd ieszcze *Austrya* z mieysc

świeżo zagarnionych żadnego nie przywróciła; solny procz tego handel na ten rok przy Elektorze Jmci iescze zostawuie, ale na przyszły dla siebie go się domaga. Wyznaczona od Elektora Jmci Kommissya Rozgraniczenia ściśle teraz na każde mieysce Stron prawa roztrząsa; gdy zwłaszcza nie mało ich na nowo sobie *Austrya* to iuż przybrała, to iescze przywłaszcza. O niektóre z nich protestacyami, a o inne skutecznemi zabiegami, Xiąże Jmość Elektor mocnym oporem zastawować się poczyna.

Z Paryża dnia 29. Maia. Znowu do tuteyszego Parlamentu wytoczyłasię Sprawa Biskupa *Ambiaceńskiego* przeciwko Zydowi *Calmer;* który na zawakowany wkupionym od siebie Xięstwie *de Chaulnes* Urząd Dziekana Kapituły, chciał iako Kollator prezentować; twierdząc że ta *Prezenta,* do Prawa Doczesnego iedynie należy. Biskup zaś, niechciał żeby *Minister Chrystusowy,* był prezentowany od iednego z tych, którzy *Chrystusa* ukrzyżowali, y naywiększemi są Jmienia iego nieprzyiacielami. Kamera Parlamentowa, na dwie równe części w zdaniach swych podzieliłasię: trzynastu było za Biskupem, y tyleż za Zydem; a za tym, w inney Kamerze rzecz ta będzie iescze sądzona. Dziwna rzecz, że Konsyliarze Parlamentowi Duchowni, wszyscy poszli za Stroną *Zydowską* przeciwko Biskupowi.

Z Hamburga dnia. 9. Czerw: Z Listu *Paryskiego* dowiaduiemysię, iż sławny Jmść Pan *Wolter,* którego tyle razy morzyły Gazety, iuż w rzeczy samey y doprawdy umarł w *Paryżu* dnia 30. Maia o godzinie 11, przed pułnocą. Cierpiał on *Stranguryą,* przeciwko którey zażył *Opium*; ale tak go zażył, iak zażywał zawsze swego dowcipu y pióra, to iest nad miarę. Wpadł zatym w Letarg, y swe niepomiarkowanie, snem śmiertelnym przypłacił. Tę tylko o nim okoliczność dodaią, iż go po śmierci nabalsamowano; a o potrzebnieyszey nic nie piszą, czy go też przed śmiercią *Oleiem Swiętym* namaszczono?

Numer. 49.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

w Sobotę dnia 20. Czerwca, Roku 1778.

Z Auszpurga dnia 20. Maia. Teraz właśnie odbieramy nowinę całe niespodzianą, iż Xiąże Jmość Elektor *Palatinus* oświadczył się z tym: że ponieważ Dwór *Wiedeński* Listu Inwestytury, od Cesarza *Zygmunta* wydanego (który iednak w Ugodzie 3. Stycznia roku ninieyszego uczynioney za fundament założono) ukazać oryginału nie raczy; tedy też Xiąże Jmość Elektor pomienioney ugody daley trzymać się nie myśli. Nowiny tey prawdziwość, im większey wagi za sobą pociągnełaby skutki, tym też pewnieyszego potwierdzenia potrzebować zdaie się.

Z Ulmy dnia 22. Maia. Werbunku Rekrutow mocniey teraz, niż innych czasow, w tych stronach popierać poczęto. Piekarzow obozowych wielu w mieście naszym poprzyimowano, a miecznikom zalecono, aby tyle robili szabel, ile tylko przy pilnym pośpiechu wygotować zdołaią. Dla *Belgickiey* Artyleryi, ktora iuż teraz do *Szwabow* wkroczyła, na 25. tego miesiąca Kwatery po wsiach okolicznych rozpisano. Z pewnych wiadomości to mamy, że fałszywe *Luidory* po *Jmperium* rozsiewać poczęto: acz one barzo być maią do prawdziwych podobne, postrzeżono iednak w nich kilka znaków, po których, od dobrych rozeznane być mogą y do powszechney tę przestrogę padano wiadomość.

Od Dunaiu dnia 24. Maia. Mówią, że koło *Lintz* y do samego miasta wielu zgromadza się Rekrutów, y że *Austryacy* w tych stronach nowe zakładaią Magazyny. Druga wieść, iż w okolicach tegoż miasta, *Dunay* palami ścieśnić kazano, większego potrzebuie potwierdzenia.

Z Szląſka dnia 27. Maia. Generalną Kwaterę Woyſk, która do tych czas była w *Schönewalde*, Krol Jmość *Pruſki* do *Wielkiego Peterwitza* pod *Ninitſch* w *Gornym Szląſku* leżący przenioſł. Tak ſam, iako y Xiąże Jmość *Pruſki*, w doſkonałym zdrowią ſtanie zoſtaią.

Z Gibraltaru dnia 1. Maia. Dnia 23. przeſzłego mieſiąca zawinoł do Portu naſzego woienny Okręt wyſłany z *Portsmouth* z tą nowiną: że wkrótce 16. Okrętów z linii, na *Srzodziemne* zawita Morze, a na tychże 2,000. ludzi na wzmocnienie garnizonu tuteyſzego, y naſz Gubernator y nieprzytomni za Urlopem dotąd Officerowie naſi przybędą. *Hollenderſki* do Ceſarza *Marokańſkiego* Poſeł, w *Sale* na powrót onego oczekiwa; gdyż teraz nayduie ſię w *Mikenez*; gdzie dwóch z Familii Xiążąt, którzyſię z ſobą pokłócili, w areſzcze oſadził. Z tegoż mieyſca do *Tangeru* 149,000. Czerwonych Złotych na ſchowanie do Skarbu przyſłał weſpół z 40,000. Czerwonych Złotych, które dotąd w Meczecie *Guazańſkim* złożone były. *Scherifa* tego Meczetu, ſłużącemu iednemu, 6,000. wołow, 1,000. Krów y 20,000. owiec zabrano. Można z tąd miarkować, iak maiętny być muſi ſam *Scherif*, kiedy ſługma tak wzbogaconych.

Z Lizbony dnia 6. Maia. Sekretarz Stanu; JmćPan *Ayres de Sa*, wſzyſtkim Cudzoziemſkim Miniſtrom rozeſłał iuż kopie Traktatu między *Portugalią* a *Hiſzpanią* świeżo zawartego. Przeſzłego mieſiąca przyprowadził tu *Amerykańſki* Armator dwie zdobyczy *Angielſkie*. Uwiadomiona o tym Królowa Jeymść, razem y te y zwycięzcę ich przyareſztować kazała. Wdał ſię Poſeł *Francuſki* w tę ſprawę y dokazał tego, że wſzyſtkie znowu do dawnego wrócono ſtanu. Inkwizytor Naſz Generalny, iako Arcybiſkup *Goańſki*, wybiera ſię do *Azyi*; aby w Archidyecezyi ſwoiey takie zaprowadził porządki, iakie tam przed Miniſtrowſtwem *Pombalowſkim* kwitnely.

Z Messyny dnia 5. Maia. Wielki tu bunt 24. Kwietnia powstał między pospólstwem. Pozwolenie wywozu zboża z *Sycylii*, od *Neapolitańskiego* Ministerium z rozkazu Dworu ogłoszone, pochop do niego dało. Zaraz bowiem cena chleba nieco w górę poszła: y o to tak się gmin poburzył, że powszechnym rabunkiem y pustoszeniem groził, ieśliby iak na chleb tak na resztę żywności, niższey nie postanowiono ceny. Jakoż, gdy się ociągano nieco z dogodzeniem burzliwym iego żądzom, zebrałysię liczne kupy, które 3. Senatorow pałace podpaliły; całemu zaś ostatnią zgubą pogrożono Senatowi, ieśliby do gwałtownych na uśmierzenie rozruchu środkow rzucił się. Więc Namiestnik tuteyszy, ulegaiąc rozhukanym umysłom, kazał cenę wszelkiey żywności spuścić y tym spisek cały uspokoił: tym czasem zaś ukrycie wysłał umyślnych do *Palermu* y *Neapolu*, aby Vicereia y Królewskiego dołożył się Dworu, iak sobie ma daley postąpić.

Z Czech dnia 20. Maia. Mniey teraz nie równie, iak innych czasow po traktach wędrowników przechodzi; gdy woysko a mianowicie *Kroaci*, tak ie osadzili, że bez paszportu prawie nie podobna którędy przebrać się, a y z tym przytrudno to przychodzi. Pikiety od pierwszych straży Cesarskich ustawicznie od *Trantenau* ku *Szląsku* aż do granic ostatnich y nazad przemykaiąsię. Toż samo czynią y *Prusskie*; a ztąd tak się blisko często z sobą stykaią, że wzaiemnie rozmówić się mogą. Jeszcze do *Pragi* z różnych Cyrkułów oddane przychodzą Konie y tam dopiero w siodła y rynsztunki na dalszą wyprawę opatrzone bywaią. Wielka też liczba Rekrutów tamże na swoie czeka oporządzenie.

Z Austryi dnia 27. Maia. Mimo nadziei pokoiu nie ustaią do Woyny przygotowania. Do *Bawaryi* przyść kazano 24,000. *Kroatów.* Dnia 19. Maia przyszedł do *Cechu* Krawieckiego rozkaz do *Wiednia*, żeby 700. mundurow codziennie wygotowali. *Z* teyże Stolicy bez ustanku ie-

ſzcze wyſyłaią działa; w Zbroiowni zaś tameczney, Bomby, Kartacze y granaty liczne gotuią. Gościńce do *Czech* wiodące, ſamych furażow y innych woyſkowych potrzeb wozami ſą iakby okryte. Ceſarz Jmć uſtawicznie brygadami Woyſko ſwoie przegląda y w woiennych popiſach ćwiczy. Pod *Jarimirzem* całą okolicę potężnie ſzańcuią; koło czego więcey 3,000. ludzi dzień na dzień pracuie. Wſzyſtkie Reymenta iuż nad Komplet ſą dopełnione; Artyleryine też y bagażowe konie, ile ich tylko nakazano, ſą przyſtawione. Nad inne mieyſca *Königsgrätz* y *Eger* Okopami wzmacniaią.

Z *Frankfurta dnia 30. Maia.* Dnia 25 ninieyſzego mieſiąca przed ſamą 3. ranną, w *Ulmie* trzęſienie ziemi barzo mocne uczuć ſię dało. Poprzedził ie łoſkot podobny do grzmotu, a kilkakroć powtórzone drganie ſprawiło, że fundamenta, Wieże y domy z trzaſkiem nawet zadrżały. W *Eppingen* nad *Dunaiem*, Kawaler *Wolter*, Kapitan Woyſk Ceſarſkich, zbiera Dywizyą Woluntaryuſzow z kilku Kompanii złożoną; która *Ochotnikow Imperii* nazwiſko mieć będzie.

DONIESIENIE z WARSZAWY DNIA 20. CZERWCA.

Paweł Andruſzkiewicz, *młody Stanu Kupieckiego człowiek, poiąwſzy przed ośmią laty żonę, y rok z nią przeżywſzy, porzucił ią; ani można dotąd powziąć wiadomości, gdzieby zoſtawał. Wyiechał on był niby po towary* do Gdańſka, *z tamtąd (iako ſię dowiedziano) udał ſię do* Krolewca*; lecz ani liſtami ani żadnemi zabiegami dalſzych o nim wieści powziąć nie było można, prócz tey, że do woyſka przyſtał* Pruſkiego. *Upraſza opuſzczona Wdowa, wſzyſtkich, którzyby o nim dowiedzieli ſię, gdzie ſię obraca, y czyli żyie, czyli też umarł; aby o tym donieść raczyli do Jmć P.* Lewickiego, *mieſzkaiącego tu w* Starym Mieście *w Kamienicy Jmć P.*Andrychowicza, *naprzeciw Kościoła* S. Jana *Kollegiaty* Warſzawſkiey.